

SVINJSKE NOGICE

Tadej Golob

Translated into Bosnian by Ahmed Burić

Jedan

Počelo je u novembru. Bar mislim, da je bio novembar i, recimo, da se tada prelomilo. Bila je kiša, toga se sjećam, ali to je novembar. Tako je, jer je to jesenji mjesec i tu se ne može pomoći. Mada, novembar u suštini nije najgori mjesec u godini. Svi kažu da jeste, da je dan tad kratak, da je kišno i hladno i općenito sranje od vremena. Ali, nije to. Problem je u danu mrtvih, koji je odmah na početku in zasere stvar u fundamentu. Kad se samo sjetim. Svi stojimo oko groba, najprije oni po materinoj, a onda po čaćinoj strani. Dvapat se posvađamo kod materinih, dvapat kod čaćinih. Tamo čekamo da bakice zapjevaju, molimo te, usliši nas. Djed leži u zemlji i tiho je. Normalno da je tiho, kad je već mrtav i u glini. Bio sam skroz mali kad smo ga sahranjivali i sjećam se da je zemlja bila crvenskasta i elastična i da je tada lilo k'o iz pičke. I da je stari, dok je još bio živ, bio dosadan i da je sjedio pred svojom dolenskom bajtom s palicom u ruci i dosadno gledao, ali sam ga volio bez obzira na to. Desno od njega, na drvenoj klupici, rasla je kruška, nekakva stara sorta, tepka ili nešto tako, pod njim travnat utabanik a iza mene, koji ga gledam uzbrdo iz tog utabanika, drvena šupa za alat, plugovi i takve stvari, i presa za grožđe i jabuke. Dugo sam mislio da je morao postojati poseban razlog za to što sam volio staroga, a sada otkad imam Simona, čini mi se da i djeca moraju voljeti starije, mislim uopće rodbinu i da je to bilo to. Premda, možda je on stvarno bio dobar, ne znam, nekako je mrko gledao. Hladno nam je, jer snijeg pada, kao po pravilu. Onda idemo kod rodbine s očeve strane, a mati onako uzdržana jer joj sve to ide na živce. Jedemo štrudlu. Stariji piju vino i dogovaraju se, a mi djeca pijemo mlijeko ili sok od sirupa. Ja sam pio sok, jer se je na mlijeku napravila kožica pa to nisam mogao progutati. Od mlijeka sam pio samo alpsko i tamo nije bilo kožice, ili je bila skroz tanka pa se kasnije pojavila. Druga djeca piju mlijeko i sok, jedu kobasice i štrudle, skoro pa sve odjednom. Pravo mi je čudno da ne povrate. Skoro ništa ih ne razumijem jer zavijaju na dolenski, ali nisu pizduni, fino se igramo. Nikad se nismo potukli, pa mi je kad smo krenuli kući bilo malo i žao što idemo, jer je to bio jedini dan u godini kad nisam morao na spavanje tačno u osam uveče. Kad dobro razmislim, na živce mi je išao samo prvi dio dana, to na grobovima, i tiho sranje između staraca na početku večere, pa i sve vrijeme dok je trajala, kad je mama svakako tražila svađu, ali sam ja na to malo zaboravio jer sam se igrao s onom rajom i sjetio se toga tek kad smo se

vraćali kući. Tužno je šutjela, uvijek, svake godine, a stari je, sav ljubičast, ustakljeno gledao kroz šoferšajbu, malo i zato što se nešto popilo, i stiskao volan. Rekoh sebi, jednom će je ubiti, i bilo mi je pravo čudno kako ona to ne konta. Uglavnom, to je bilo kod Višnje Gore, kad smo se probijali starom cestom prema Grosuplju, jer tada naravno još nije bilo autoputa.

Tako da, što se toga tiče, meni je malo nerazumljivo, da je za mnoge taj novembar najgori dan u godini, jer mi se kad sam gledao okolo po grobovima, učinilo da su svi u sličnom kurcu, i da kriju traume koje će prokuljati taman na te sve svete, kao da se oni u jamama njima time hoće osvetiti. K'o da se nisu dovoljno mlatili dok su bili živi. Mora biti nešto oko tog prvog novembra, jer kad bi ovisilo samo o vremenu, ni decembar nije ništa bolji, pa niko ne kuka.

A, eto tako je da, iako je kad još malo promislim teško sto posto reći, ali da je počelo u novembru. Tada je sve samo izbilo, da se sve vidjelo videlo, ma mislim nije se vidjelo odmah, ali to sada znam kad pogledam unazad, a krenulo je prije i to bog zna kad. Može biti da uopće nije krenulo ove godine, nego onda kad se rodio Simon, jer to je baš jedna prelomna tačka, ili kad smo Maja i ja krenuli hodati, to bi isto moglo pokrenuti stvar. E sad, da je ta kombinacija bila sudbonosna, meni se ne čini baš skroz vjerovatno, ili možda jeste vjerovatno, samo se meni unatoč svemu ne da o tome razmišljati. Onda ispada da je bolje kad bi bilo otkad sam se rodio ili čak još i prije. Da ja nisam imao ništa s tim, ni ja ni Maja, što izgleda sasvim okej, jer onda niko ne bi bio ništa kriv, i vjerovatno ima nešto u tome, da te stvari idu iz roda u rod. Da je, recimo, počelo kad se rodila moja majka ili njena ili još i njena pra, pra, pra majka. Jednom, tamo nekad na prelazu iz robovlasništva u feudalizam, ili još prije toga. Kad su se prve ispele na kopno i iz njih se rascvjetale u neakve orhideje, pa onda čudo nad čudima kad su naprdile dovoljno kisika, da poguraju dinosauruse i druge zvijeri. Može biti da je to bilo od samog početka, a možda je to sudbina ili nešto slično. Sasvim je moguće, da je počelo skroz na početku, tada kad je razjebalo materiju. Bum i otad naprijed i sve, mehanički gledano zašto-zato. Jer, ako se stvar rastjerala tako k'o što jest i nikako drukčije, i ne bi furala tako ko što jest, kako i jest i nikako drukčije, ni grama lijevo i desno, nego direkt tako kako jest, onda mene ne bi bilo, a kad mene ne bi bilo, onda ne bi bilo te jebanije. Jer svaka posljedica mora imati uzrok i svaki uzrok je posljedica nečega i to uzročno-posljedično izdrkavanje u rikverc te neizbježno dovodi do prapizdarije. Što više vrtiš i što se više pitaš, kad je, jebem ti, kad je krenulo ići loše, to si više uštrojen i mlatiš se po glavi kako si mogao biti tako slijep i ništa drugo. Što znači da je bez veze utvrđivati kad je šta počelo i ko je kriv i sve to skupa.

U najboljem slučaju možda možeš odrediti momenat od kojeg je sve nepovratno krenulo, ili moment kad si vidio da je sve krenulo pogrešno, i to je bio novembar kad smo iznajmili onaj stan.

Iako, to tek sad znam, naknadno, a tad nisam znao. To znači da je onda i to bez veze.

Znači onda da je padala kiša jer je bio novembar i tako. Spustili smo se, i to nekretninaš, onda Maja, i onda još i ja po klizavim stepenicama u nisko prizemlje, koje je bilo podrum, odnosno kotlovnica, samo što i to tada još nisam znao. Jer, potom kad je došlo do pizdarije, išao sam, odnosno Maja je išla u općinu, da provjeri kako i šta, a ja sam čuvao maloga. Nečija majka je sjedila u katakombama među policama s papirima i bjelodano iznijela nešto o našem, odnosno našem unajmljenom stanu.

»Da, vi uopće ne biste smjeli tamo stanovati. Tamo je ložionica.«

»I šta sad,« rekla je Maja, »jer mi tamo stanujemo?«

»Ne znam,« rekla je, »ne biste smjeli.«

Simon je spavao u autu, tamo smo ga i ostavili. Jedino u autu je htio zaspati, drugačije nikako. Jednom sam izračunao da me njegovo uspavljivanje dođe oko pet eura. Dva kruga oko ljubljanske obilaznice jedno pedeset kilometara, i to ako vozim skroz polako, osamdeset. To bi bilo tako čak i da ne potrošim za benzin, jer kad uspavljuješ dijete autom fol je u vremenu, a ne u brzini. Kad bi se rolao oko Ljubljane sa šezdeset, svi bi drugi izludjeli, posebno kamiondžije. I sada su mi blicali da se spakujem s puta. I još treba uvažiti i to da ako se kazaljka trese na osamdeset, da smo ustvari išli sedemdeset i to i nije neka brzina. Onda je otišao i osigurač pa se kazaljka, normalno, više nije pomjerala, iako se još uvijek drmala, samo na nuli, ali dotad sam već razvio osjećaj za približno osamdeset. I još nam je jasno bilo i to, da to ubrzo sebi nećemo moći priuštiti, jer jedno takvo spavanje dnevno iznosi stopedeset eura mjesečno i kad sam to sračunao, uhvatio me je strah. Pa to je skuplje od vrtića, s tim da tamo dobiješ doručak, užinu, ručak, još jednu užinu i vježbe plesa ... Dobro, njih treba dodatno platiti, kao i engleski, trodnevnu školu u prirodi, skijanje i slične stvari. U osnovi sve osim hrane i čuvanja.

»To je to,« rekao je nekretninaš »trosoban stan. Dosta prostora, svjetlo, a prije svega izrazito povoljno.«

Išao je za nama i mljeo, dok smo nas dvoje istraživali tih pedeset trosobnih kvadrata. Svjetlo je bilo za kurac, to sam kao likovno izvježban čovjek već znao, odnosno vidio. Da će veći dio dana trebati paliti žarulju. Ali, nisam ništa rekao, ionako je bez veze. Neće biti ništa svjetlije.

» ... ali, prije svega zato što mu stvarno ništa ne fali, baš obrnuto...«

Kuhinja sa uglom za objed i dnevnom sobom, sve u jednom, što bi po nekoj logici bila soba i po, iako je naoko to samo jedna soba, onda špajz, zahod s kadom i još jedna soba koja nije bila čitava soba jer je imala devet kvadrata, a da bi bila soba mora imati deset, to sam saznao kasnije kad sam počeo istraživati stvar, odnosno kad je to uradila Maja. Tada nisam a ovaj je i dalje izlagao svoju teoriju o trosobnom stanu.

» ... jedna i po i pola i jedna su tri ... i to sve za samo tristo eura mjesečno. Takvu kiriju nećete naći nigdje na rubu Ljubljane. U Šiški, za Bežigradom ..., svugdje bi ovakva stvar bila petsto. I u Fužinama.«

To je bila istina, to ništa nije slagao, jer smo išli zaista svuda, pa sam znao. Nije slagao ni za Fužine. Tamo sam prvo otišao, jer sam mislio da će kod južnih biti najjeftinije. Pa i nije bilo neke razlike samo što su stanovi bili malo više razvaljeni, prije svega parketi. Možda to ne bi ni primijetio jer nisi pažljiv, da ne znaš, i da nisi jednom pomogao parketaru u brušenju i lakiranju, pa me je cijelu sedmicu boljela glava od onog otrova. Likovi s Fužina preko njih stavljaju tepihe, pa se ispod skupi vlaga. Tepih tukne li tukne, od zraka, od sarme, i čarapa, sa svih strana, ali u određenom trenutku više ne može i popusti. Kad ovi razgule, one dašćice od parketa možeš samo zamijeniti, nema ih više nikakvog smisla ni brusiti ni lakirati.

»Znaš, sinko, uglavnom su svi pametni, i kažu da može, a ustvari ne može«, objašnjavao je majstor drvenih dašćica, zaboravio sam njegovo ime, ali sam zapamtio da nijedne sekunde dok je lakirao nije stavio masku i sigurno je bilo medicinski fenomen to što je doajen uopće bio živ. U ruci, na dlanu je držao trulu lajsnicu. Kao da mu je u ruci mrtva ptičica: »Pogledaj, to je skroz trulo, skroz« gurao mi je pod nos. A ako je baš dibidus trulo, ne možeš, nemaš šta brusiti, jer se kruni na ivicama, zato što je kao guma, i ne može primiti lak. ... Evo, vidiš ... « Uzeo sam je u ruku, samo da ga smirim.

»Aha, pa stvarno.«

Bila je stvarno mokra, to se dalo osjetiti..

»To, sinko moj ne možeš brusiti, jer .... .. « i tako dalje.

Izdržao sam dva dana s njim. Treći dan je krenuo s pričom da će on samo s motorkom ugrubo izrezati nekoliko komada drveta koji su falili u uglu, na koje ionako dođe kuhinja, pa je onda svejedno, a da ja to držim, a on da će bruum, bruum. I sad ja njega gledam. I dobro, neki ljudi to znaju, pa bi možda čak i uzeo tu drvenu kocku, malo veću od Rubikove, pa da je on izoblikuje, možda je to praksa, jer kad ideš u lunapark na onu neku zajebanu vrtešku, a ona se vrti pravo zajebano brzo, i još ti se čini da to nije pametno, ali vjeruješ i ideš tamo i po običaju ne blejiš, ili odletiš s njom u kosmos, ili ako ideš na operaciju ne znam čega, recimo kamena u bubregu i

onda ti profić u bijelom fino objasni kako će ih kroz guzove donijeti na svjetlo dana i da se ništa ne bojiš jer se to danas tako radi, kažeš okej i digneš šupak, ali gledam ja njega, tog holcera, i sad kažem, uzeo bih to drvo, kad on ne bi imao tri prsta na ruci, i to tri na lijevoj i tri na desnoj, ali jedan od ta tri na desnoj je bio ukočen, tvrd i štrčao je vani po nekim vrlo čudnim uglom.

»Oprostite ... ,« rekao sam i sklonio ruku.

»Pa čega se bojiš?«

»Oprostite ... , ne znam ... «

»Pa šta se bojiš?« Unosio se prema meni.

»Ja to rađe ne bi ... «

»Pa šta se se bojiš.«

I nisam. Stari se je razočarao jer sam je uzeo sa dva prsta lijeve ruke, a sam i nekako smo počupali ono viška i do i on do užine, više nije govorio sa mnom. Onda sam kliznuo. Prije ili kasnije, opet će probati, to je bilo jasno.

Zato sam sada najprije pogledao parket. Lijepi veliki komadi bijelog drveta Javor, ili nešto slično. I, našao sam jedan čep, takav metalni okrugao u jednom uglu, ali mi se nije dalo pitati, zašto je tamo, jer na kraju krajeva ionako nismo kupovali stan iako sam mislio da ga nećemo ni rentati. Šta mu može biti, pomislih, šta se u pola godine tako strašno može dogoditi? Šta ako ga samo unajmiš, pa ti je svejedno, mislim, ako ima nešto sporno, ideš van i boli te. Što se mene tiče, nek' bude sve od čepova. Samo, da u tom momentu nije govno da nema nekih akutnih problema. Pa , ionako sam gledao zato da nešto radim, da bi Maja mislila da nešto radim, i da učim o tome. Pa sam razmišljao, je li to javor ili nešto drugo, i izgledao pametan i zabrinut. A onda sam otkrio čepove po uglovima svih soba.

»Ovo je javor, zar ne?« pa sam lupio nogom po tlu.

»O, ne razumijem vam se ja u parket« rekao je i krenuo treptati očima. Kao da mu je nešto upalo u njih. »Ali, znam, to stvarno znam da je bio među skupljima. Vidite da je k'o nov? I to parket, ne laminat..«

Javor ko bog.

Išli smo u kupatilo gdje su bile pločice, skuplje, nedefinisane boje nešto između sive i smeđe, zahvalne za čistiti, ali ružne k'o smrtni grijeh i na kraju završili u dnevnoj sobi za stolom čija je boja bila jednaka podnoj, pa sam razmišljao da kažem je li i on od javora samo nisam jer bi izgledalo kao da ga zajebavam, iako mislim da je bio. Stali smo oko njega i Stali smo

okrog nje i nešto se vrpeljili, ja još najmanje, ja sam se isključio. Onda je je Maja pitala koliko je on tražio za kiriju i on je ponovio, a Maja da, hm, u redu, a da li bi se dalo nešto jeftinije...

»Znate kako je, gospođo, nigdje nećete naći za te novce ... I to je još samo zato što treba platiti za pola godine unaprijed, inače nema šansi. Jer je tako jeftino. To je uslov.«

To sam već znao da treba, jer je još prije nego što smo došli gledati to rekao pa smo bili pripremljeni na to, inače bi odmah pali na glavu zbog toga. Kjer, kakvi su to sad fazoni, šest mjeseci unaprijed? Hajde, dobro, dva mjeseca ... Da sam ja bio na telefonu, nekako bi to i bilo, ali se Maja dalje dogovarala. I sve je nešto klimala glavom i rekla da se čujemo.

»To je skoro dvije hiljade,« rekao sam kad mi je rekla kako i šta, »i to unaprijed, u komadu. Šta je njemu, je li lud? «

»Malo manje,« ali da je okej, istina i bog nije baš jednostavno, ali jednom daš pa si miran, niko te usred ručka ne maltretira ...

» ... pa i kad ti kaplje s oluka.«

» ... i imaš na dosta prostora za disati i za tvojim stolom.«

Dobro, to je sve istina, ali ja sam još uvijek mislio da se zajebaje, jer otkud sad njoj ili meni odmah dvije hiljade eura pa sam mislio da nema ništa od toga. Za dva dana ga je još jednom zvala da pogledaju pa smo išli tamo, u Jamu, odnosno na Jamu, valjda se kaže na Jamu, na rub Ljubljane, malo seljačija.

»Na takoreći elitnu lokaciju, gdje nema gradske buke i bla bla ... «

Zaboravio je reći da nema ni gradskog autobusa. Jer je to seoce na ničijoj zemlji. Za lokalno gradsko saobraćajno, za Viator se grad završava na Guncljama, poslije su, jedno dva kilometra naprijed Stanežiče, i onda Jama još jedan kilometar i onda ništa sve do Medvoda gdje je opet autobus. To sam kasnije skont'o, tek kad nam je otišao motorić za brisače na hyundaju, a bila je kiša pa sam morao pješke. Mercedes je neko vrijeme, uglavnom, bio u redu. U redu, tada smo bili tek započeli pa sam si rekao »idem«, da ne kaže da mora sve sama i da se ništa ne trudim, premda je ionako bez veze, jer nemamo.

Kad smo odlazili, Simon je još uvijek spavao. Auto je upalio iz prve. Parkirao sam ga na natkriveno parkiralište, mada je bilo označeno brojkama, ali jebi ga, kiša je, pa da barem kablovi budu suhi.

» A gdje ćeš pare naći?«

»Posudila sam od svojih. Vraćaćemo im mjesečno, pa je onda svejedno to što treba unaprijed dati.«

Fino, mislio sam, taman me i smatraju za sasvim dovoljnog bijednika, ali sam šutio, pa kao sam išta mogao reći?

» Sita sam toga da se ne mogu okrenuti u stanu, pa onog vecea, pa da nemam ni ogledala, ni lavabo... «

Jedno pet minuta je nabrajala čega je sve sita. Ja sam šutio, jer mi se nije dalo svadati a i zato jer je u suštini sve to bila istina i, i meni je sve skupa to blago išlo na živce i zato o tome radije više nisam razmišljao.

Dva

Šutio sam jer mi je trebao veći prostor. U onoj rupi u Mostama u kojoj smo bili do onoga na Jami, nisam mogao raditi jer nisam mogao postaviti svoj stol. Tamo nije bilo prostora ni za kakav stol, osim za skroz mali što je stajao na sredini, između kreveta i ormara pa si ga morao svaki put prebacivati. Ako si htio na krevet morao si ga pomaći prema ormaru i i obratno. Ili, ako si recimo poželio imati čiste čarape. Nije bilo šanse, da se smotaš ukrug bez prebacivanja osim ako nisi neki indijski gumerabični fakir ili neka ruskinja iz cirkusa. Njih dvoje bi vjerovatno znali kako to hoda. Ili Tata Brada, ali normalan čovjek ne. Moj radni sto je stajao postavljen naopako vani na hodniku, kao eto nismo se još skroz uselili ili da ćemo ga postaviti van ispred vrata kad bude odvoz otpada, samo se to odužilo i svak normalan je mogao vidjeti da nema od toga ništa. Da ga nemamo gdje postaviti. Ali, meni je u suštini bilo svejedno do tog momenta, samo sad sam dobio taj posao i trebao mi je stol.

Pokucao sam, ali ne bi ništa. Malo sam pričekao i onda još jednom, ali još uvijek ništa i ušao sam jer je na vratima pisalo njegovo ime. U sobi nije bilo nikoga i to je očito bila kancelarija za sekretaricu koja je negdje otišla, ne znam gdje u susjednu ili u onu ispred, direktorsku, tamo se nešto muvalo pa sam pokucao još tamo.

»Da,« i onda neko mumljanje i »samo naprijed.«

Otvorio sam vrata i unutra je sjedio tip koji je nešto podvlačio na papiru kojeg je pritiskao laktom druge ruke u kojoj je držao bananu. »Dobar dan,« rekao sam, i rekao sam da sam Jani Bevk ...

»Aaaa, vi ste taj!«

Svukao je bananu da bi došao do njenog početka, odnosno kraja, jer banana izraste iz onoga što mi držimo u ruci, iz peteljke ili šta je već ono kad je gulimo. Kao majmun, što bi rekao Simon, kad bi htio da mu bananu ogulim tako da joj nisam skroz oljuštio koru nego da je ispod drži dok jede, jer je to

vidio u nekom crtanom, jednog majmuna, kako tako jede. Kad je bio neraspoložen rekao je da mu je prvo skroz ogulim, a onda je cvilio kad je vidio da sam to uradio: »Kao majmun, htio sam kao majmun,!« jednom kad me je opet tako nategao, bananu sam utaknuo nazad u koru i prišio je iglom i koncem. Mali je gledao, gledao, prestao je plakati od čuženja, a onda »Rupice, nisam htio rupice... « Takav je bio kad bi imao loš dan, ili bolje rečeno loš moment, jer to bi se moglo promijeniti u sekundi, ali ako je ustao na lijevu nogu, onda se je to svakako događalo, i mogao si računati na tako nešto. Ako bi bio pospan, ili slično. Na to sam pomislio kad se je onaj trpao bananom, ali naravno to nije bilo najbolje, jer ti se pomuti, ali sam pomislio.

»Vi ste dakle, taj,« još jednom i strpao je ostatak banane u usta, i pardon, mljeeee, pardon žderao je bananu i brisao svoje ruke papirnatim ubrusom.

»Sjedite, sjedite. Hoćete li nešto popiti?«

Rekao sam da ne treba pa je svejedno ustao i izderao se za vratima Majda, Majdaaaaaa da se odnekle pojavila sekretarica i sva se stiskala se od neprijatnosti, kao da sam joj spizdio kroz noge. Vjerovatno je ona bila ta koja me je zvala dan prije kad se je ukazao nepoznat broj i razmišljao sam šta ću da li da se javim ili da ispadnem budala, Jer, nepoznati brojevi nikad nisu baš oduševljavajući. Ljudi te uglavnom ne zovu da ti nešto daju. Ali onda sam se svejedno javio, radoznalost je pobijedila.

»Dobar dan, gospodin Jani Bevk?«

»Da,« rekao sam i razmišljao, šta je sad koji racku, i da se stvarno ne bi smio javljati, pogotovo kad te zovu imenom i prezimenom, to nije nikakav dobar znak, to je većinom policija ili neko kome nisi nešto platio, vrtić, biblioteka ili nešto tako. Ali, u tom slučaju ti ne kažu gospodine, tako da možda svejedno nije bilo nešto pogrešno.

Mogla je biti njegova mati, ta sekretarica, mislim od tog direktora i tamo je bila još od socijalizma, ko bog da jeste. Većina bi je se u ovim novim vremenima pokušala riješiti, ili je gurnuti u neko odjeljenje gdje je živi vrug ne bi uspio opaziti, u nekakav podrum uređivati stalaže i premetati fascikle ovakve ili onakve ...

»Možda, kafa?«

Jednom još u srednjoj školi bio sam s kolegom na obaveznoj praksi u općini i odgurali su nas u podrum, u arhiv. Tamo je radio tip za kojeg smo obojica pomislili da mu je Adolf neka bliža familija. Na glavi je imao crnu prečku, tačno takve brkove, monovarijanta, kakve je imao Hitler, i bio blijed kao kreč. Taman toliko je bio i star, koliko je imao i on, ili kao njegov stariji brat, a kretao se kao duh. Samo bi odjednom stao iza tebe i prstom ti pokazao šta trebaš napraviti. Ovaj fascikl tamo, onaj negdje drugo, negdje vani u smetlje ili tako nešto. Ako bi i nešto rekao to se nije moglo razumjeti. Ako je živ, ima ih jedno sto, samo nije, k'o bog.

»Hoćete li kafu?«

Čekao sam da se dogovore. Ovom s bananom nije smetalo, nije mu se u tome činilo ništa čudno da ga šigeta nekakva teta, a ne neka u miniću i kostimu i mirišljavom oblačku s pičkom na crticu, i znanjem pet stranih jezika, da se oni što dođu pitaju je li ti ovo karaš, jer je više kul, i otkačeni je to da ti je sekretarica od prije, iz komunizma, što nosi četku Karla Marxa. U tom slučaju je svejedno, jer šta te briga, ali takvu, recimo, ima tvoja tetka. Sasvim je moguće da on nije razmišljao na taj način, da je gledao na nju kao na tajnicu, što tamo prebacuje papire i javlja se na telefone, kuha kafe, i to da je mene hvatala panika zbog treme pa su mi zato misli posklizavale.

»Kafu?« rekao je još jednom i činilo mi se čudno da ponavlja, pa sam onda skont'o.

»Aha, pardon. Pardon, mislio sam da nije za mene.«

»Za koga bi bila?«

»Pa, da ... Onda bi, da, eto crnu, ako može.«

»Crnu, Majda, a meni vodu.«

Majda je rekla naravno i otišla.

»Vi ste dakle taj,« utvrđivao je i meni nije bilo jasno ko sam to ja. Majda je samo rekla da ako se mogu javiti tu i tu jer se radi o nekom poslu da nešto više o tome ne bi znala, a ja sam rekao da ću se javiti.

» ... autor Pokarača.«

I postalo mi je jasno čega sam ja to autor. U svoje vrijeme sad uradio nekoliko stvari, i ilustracija za dječije knjige i mislio sam da će to biti nešto tako, a ne strip. Ako te pozovu od nekog ozbiljnog izdavača, onda to očekuješ. Pokarača sam nacrtao prije tri godine i tri mjeseca. To znam, jer se je poslije rodio Simon i nisam nacrtao nijedan strip više, a i za taj sam mislio da ga znaju samo kolege i niko drugi za milim bogom. Mislim da ga u svijet otišlo jedno stotinjak komada, plus dvadeset recimo, koliko traje da zaustaviš mašinu. Rekao sam, da sam ja taj, začuđeno, jer sam stvarno bio.

»Zadnji put kad sam kopao po stripoteci i malo šarao po policama, nateltio sam na njega,« rekao je. »Skoro sam crk'o od smijeha.«

Još jednom he, he, he i ja sam se takođe osmijehnuo, iako Pokarač nije bio zamišljen kao smiješan strip. Htio sam da im se zgadi, da se rastuže, ali danas je teško do toga dobaciti.

Komunistička Majda je donijela kafu, crnu, zaslađenu, a meni šećer u kafi nije ništa. Istina, bolje je od kafe s mlijekom od koje mi bude loše. Šećer kafi uništi ukus, izvodeni je, i ne znam zašto to ljudi tako vole piti. Ono što

jeste, barem imaš gdje s ruakama pa sam se zahvalno uhvatio te zaslađene šoljice i čekao da kaže šta hoće.

»Je li kafa u redu?«

»Da, super je,« rekao sam i odmah sam isti momenat bio ljut, jer zašto treba reći super. »Da«, bi bilo sasvim dovoljno ali to je tako, kad te zabaci, kad ne očekuješ, i kad ti izleti.

Onda je počeo, i govorio je i ja sam se trudio da to sve skupa pratim, ali to je zajebano, kad misliš na banane, na pičke, i tamo ovamo, na kafu i šećer, ali svejedno drvio je nešto o tome da njihova izdavačka kuća ustanovljava neku vrstu podizdavača, tako nešto, a to je zato što bi rado izdavali i nešto drugo, osim onoga što sad rade, nešto drugačije, i ja sam rekao aha, jer se opet zaustavio.

»Nekad sam svirao punk,« ponovo je krenuo i pita jesam li ga ikada čuo?

»Vas?«

»Ne mene, punk?«

Rekao sam da jesam, iako sam bio malo zakasnio na te stvari, jer sam na svijet došao malo kasnije u periodu Majki i Motorheada, što se tiče rokenrola, i Boney M ali to onda kad sam bio baš mali pa su izdali Nightfly to Venus. Ako ćemo pošteno, i tada je punk uredno postojao, ali ja sam bio balavac pa mi je draže bilo Brown girls in the ring, ša-la-la-la-la, ili By the rivers of Babylon, where we sat down ... i to. Ali sam rekao da jesam, da je sve u redu, Pankrti i tako, i Dead Kennedysi, jer sam ih znao, makar po imenu. On je govorio još nešto o punku i tim stvarima, i osvome poslu, a ja sam ispijao kafu i gledao kako je nestajala i šta će biti poslije i trudio se ujedno da ga još malo slušam.

»Uglavnom, sad sam tu, ustvari neko vrijeme i, ako ćemo pravo, malo mi je dosta da budem... , civiliziran, da tako kažem.«

»Aha ... «

I da bi se ta alter izdavačka kuća, koja je njegova ideja, bavila produkcijom svega i svačega, i stripova, i to onih masnih, džiberskih. To, one male provokativne diverzije za koje vrijeme kao da opet dolazi. Tako nekako. I eto, meni je nestalo kafe. Ostala mi je još čaša vode, samo je problem što kafu lakše cucláš kap po kap, staviš šoljicu na rub usana i kao srfrk, srfrk, a vodu ne možeš tako, jer je kafa ionako gušća pa se hvata po zubima. A i vodu možeš pomalo lizati, ali brže. Ajn, cvaj, draj, i ode i ona.

»I volio bi ... Znači, taj vaš strip, jedan takav Pokarač ... , ... jedna knjiga, jedan strip, pa jedna s gitarom .... .. performans ... , ... i kao prilog nekim novinama i slično. I ako to krene negdje dalje, ako se razvije u nešto u redu, ali ako ne, nikom ništa.«

Pauzica. I još ni vode više nema. Šta hoće on? Strip?

Otvorio je ladicu i izvadio nekakvu slikovnicu i okrenuo je prema meni da sam mogao vidjeti, da se radi o Martinu Krpanu. Onda je šutio, a i ja sam jer sam mislio da će sad on bljesnuti, ali nije, i onda sam ja morao pitati:

»Šta ... Ne razumijem?«

»Razmišljao sam o tome, da bi vi ilustrirali Martina Krpana.«

»Ne razumijem,« rekao sam. »Šta bi vi ... , mislim, kako da ga ilustriram? Pa to već ima.«

»Eto, pogledajte to, pročitajte ga i ilustrirajte, kako mislite da treba. U bojama.«

Uzeo sam knjigu u ruke i malo gledao, listao, i tamo Krpan diže konja iz jarka, negdje opet dođe u Beč, prazan i svuda vise crne zastave, pa onda lomi oružje, neke strelice i koplja i baca, pa onda siječe drvo, neka baba, carica, ako se dobro sjećam drži se za glavu... To sam ionako znao, to svi znaju.

»Ne bi trebalo da su baš isti motivi, iako bi možda bilo dobro, jer su već prihvaćeni, prepoznatljivi. Ili, možda i ne. Pzamislite da je umjesto Krpana tamo ... neki vaš junak, ne znam,... koji devera kako on zna i umije. Ali, ne želim ništa sugerirati. Kako vi mislite da treba. «

Rekao sam, aha, iako mi baš nije bilo skroz jasno šta bi nacrtao. Mislim, jasno mi je bilo šta bi moj superheroj radio u toj knjizi, samo što još uvijek nisam znao je li to to šta je on namislio. Moj Pokarač bi digao kobilu iz jarka, samo ne rukama, i sad ne znam bi li to iko objavio jer ja sam tako i tako tog Pokarača napravio iz zeze, za kolege ...

»Ali,« rekao sam i kad sam to rekao nisam znao šta bi dalje pa sam ušutio da bi pustio njega, ali on ništa, i onda sam morao sam. »Ali, koliko se tu može ići u hard core?«

»Ne znam ... «

Ne zna?

»A da uradim tako kao ... u onom stripu?« Jebem ti, bilo mi je neprijatno reći Pokarač, a sam sam ga nacrtao. »Ono, što se sjećam, mislim, tako ... , na taj način?«

»Mislite, ako morate povući ručnu?«

»Da,« rekao sam, »mislim, za koga je to?«

»Ne, ne trebete.... Ako mislite, da je tako u redu.«

Razmišljao sam o tome šta je rekao, jer još uvijek nisam znao šta tačno hoće.

»Ja ne znam. Pa vi naručujete.« rekao sam.

»Ne znam ni ja. Vidjećemo. Ovisno o vama i od onih tamo dole«, pokaza na prozor negdje dole. Pogledom sam ispratio njegovu ruku, a ispod nije bilo ništa posebno. Ulica ko ulica, s kioskom, pred kojim su čekala dvojica, ne znam šta, biće cigare i novine. »Recimo, da nacrtate kako Krpan opći sa princezom, ili nešto tako«, i kad je to rekao stavio je akcent na zajebavanje, »i mi to damo knjižarama, šta mislite šta bi se dogodilo?« »Ne znam,« rekao sam.

»Levstikovog ... , slovenačkog ... A? Pravog Martina Krpana, koji, recimo, kara,« i sad je naglasio ka-ra »recimo princezu ili, ne dao bog, samu preuzvišenu caricu.«

Trznuo sam se.

»E, vidite, ni ja ne znam.«

»Aha ... «

»Da.«

Onda smo šutjeli nekoliko svjetlosnih sekundi.

»Ali, neka vas to ne brine, Ja sam gromobran, Ako, iko onda ću ja radi toga ... Šta se vama može dogoditi? Radite puno u zadnje vrijeme?«

»Pa, i ne,« rekao sam. »Imam dijete, i tako to ... «

Jasno da je znao, kurva, da ništa pod milim bogom ne radim.